Către:
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
În atenția: **Domnului Ministru Florin Barbu**

În copie:
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
În atenția: **Doamnei Ministru Natalia Elena Intotero**

Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului
În atenția: **Domnului Ministru Daniel-Cătălin Zamfir**

Ref: Propunere de măsuri pentru dezvoltarea satului românesc prin consolidarea rolului Punctelor Gastronomice Locale cu mici producători, ecoturism și sisteme asociative, în beneficiul comunității

6 noiembrie 2026

Stimate Domnule Ministru Florin Barbu,

Vă aducem în atenție **propunerea de a coopera pentru optimizarea cât mai rapidă** a cadrului legal existent aplicabil activităților gospodăriei țărănești tradiționale, pentru realizarea **potențialului masiv de vitalizare a satului românesc** prin transformarea gospodăriei într-un **nod economic viabil** și **platformă multifuncțională de dezvoltare rurală**, în linie cu preocupările MADR pentru satul românesc „dincolo de agricultură" și ale Strategiei de dezvoltare rurală 2026-2036.

Inițiatori: Asociația Ivan Patzaichin - Mila 23 și Platforma România Tradițiilor Creative*, împreună cu Grupul de experți implicați în elaborarea și fundamentarea propunerilor, Muzeul ASTRA, We Wilder, Asociația WhyWeCraft®, cu sprijinul organizațiilor partenere și susținătoare: Asociația de Ecoturism din România, Fundația Civitas pentru Societatea Civilă Cluj, Asociația Tășuleasa Social, Punctele Gastronomice Locale - păstrători de tradiții locale etc.

Cadrul existent de reglementări conține deja elementele fundamentale pentru această transformare, iar **modernizarea pe care o propunem** va permite dezvoltarea clară și coerentă a gospodăriei, care va putea alege activitățile care i se potrivesc (de la fermă la consumator) și să se diversifice când este pregătită. Azi fiecare activitate are alt regim, alt control și altă fiscalitate, iar diversificarea devine un risc.

Contextul actual este potrivit să sprijine consolidarea peisajului fragil de dezvoltare rurală:

- Noua Strategie PAC propune
  (i) Creșterea competitivității prin modernizarea exploatațiilor,
  (ii) Gestionarea durabilă a resurselor naturale prin protejarea solului, apei și a biodiversității și
  (iii) Dezvoltarea teritorială echilibrată: crearea de locuri de muncă non-agricole în sate pentru a opri depopularea.
- Noua strategie europeană pentru turism durabil și rezilient pune un accent masiv pe promovarea zonelor rurale și sprijinirea formelor de turism experiențial, cultural și gastronomic. În România, această viziune europeană se realizează prin Punctele Gastronomice Locale (PGL) și gospodăriile țărănești tradiționale, pilonii turismului regenerativ autohton
- Reasumarea în 2025 prin Memorandumul de cooperare cu Secretariatul Convenției Carpatice a cadrului de lucru pe turism, parte din Convenția Carpatică, cu cele patru componente strategice:

destinațiile de ecoturism, traseele pe distanță lungă, punctele gastronomice locale și destinații montane verzi, prin

- Strategia națională de ecoturism (HG nr. 358/2019) și Planul de acțiune (HG nr. 163/2024), ce a generat o rețea de destinații de ecoturism, cu sprijin din partea Asociației de Ecoturism din România[1];
- Legea privind traseele pedestre de interes național (Legea nr. 288/2024) - Via Transilvanica - recunoscută oficial ca primul astfel traseu[2]

- Conform datelor centralizate - **Registrul PGL** cuprinde aprox 800 de înregistrări începând cu 2018, din care jumătate în ultimii 3 ani, după aprobarea Legii 412/2023 privind PGL[3] și este în proporție covârșitoare o activitate intergenerațională cu impact masiv în reîntinerirea satelor românești.[4]
- Eco-destinațiile, trasee precum Via Transilvanica, dar și autentificarea patrimoniului PGL prin Asociația Patzaichin Mila 23 în parteneriat cu Muzeul ASTRA (PGL) dovedesc o cerere masivă pentru **autenticitate**;
- Integrarea logistică a gospodăriilor din program în aceste rețele mature poate stimula fluxul de turiști și venituri pentru furnizori, turismul regenerativ și experiențial având potențial de a deveni un **sector economic**.

Realizarea unui cadru coerent prin norme unitare:
Pentru transpunerea cu succes a acestei viziuni, vă propunem Constituirea unui Grup de lucru interinstituțional coordonat de MADR, cu participarea MMAP (Ecoturism/Convenția Carpatică), MEDAT (Trasee naționale/OMD-uri), MF-ANAF (Norme de venit) și ANSVSA (pentru integrarea PGL și a Normelor sanitar-veterinare), ANZM, precum și cu participarea organizațiilor inițiatoare, cu experiență îndelungată în implementarea a astfel de activități.

Vă propunem ca Grupul de lucru să realizeze următoarele:

(i) **să interconecteze direcțiile strategice și legislative existente de dezvoltare rurală**, respectiv prevederile Strategiei naționale de dezvoltare rurală 2026-2036, Strategia națională de ecoturism, legislația pentru Puncte Gastronomice Locale, trasee de interes național, dar și altele care creează cadru de manifestare pentru meșteșugari, artizani etc.

(ii) **integrarea activităților deja încadrate în reglementări (de exemplu ghidajul turistic și gastronomia locală) și identificarea celor nereglementate** (meșteșugari, artizani, artiști tradiționali, produs rural etc.), definirea categoriilor de operatori eligibili și asigurarea interoperabilității între ele. Totodată, propune un regim comun pentru micii producători, (așa cum sunt definiți în Ordinul nr. 111 actualizat prin Ordinul nr. 6/2024) și pentru PGL-uri, în ceea ce privește produsele alimentare artizanale și conservele din materii prime de origine animală și non-animală, în cantități mici.

(iii) **să coordoneze într-un demers unitar și simplificat** reglementările/normele pentru implementarea acestora, inclusiv normele sanitar-veterinare

[1] Rețeaua de ecoturism generează anual peste 1000 locuri de muncă active și 400.000 de înnoptări în structuri mici în zone rurale izolate inclusiv în apropierea zonelor protejate, demonstrând viabilitatea modelului

[2] Peste 120.000 drumeți din 60 de țări în 2025, dezvoltarea unui accelerator de întreprinderi sociale pentru sprijinirea producătorilor și micilor prestatori de servicii locali

[3] PGL-urile înregistrate generează peste 2000 locuri de muncă și stimularea comunităților locale de a produce materii prime și de a vinde surplus acestor unități)

[4] Conform datelor Platformei Tradițiilor Creative care derulează un proiect multianual de dezvoltare a PGL ca "păstrători de patrimoniu"

(iv) **să integreze certificările existente** pe diverse direcții și să le extindă la toate categoriile de operatori eligibili (de ex. certificarea operatorilor de ecoturism, păstrător de patrimoniu etc – pe pilonii globali de sustenabilitate[5])

(v) **să unifice și să simplifice regimul fiscal și de control** aplicabil operatorilor eligibili pentru activitățile eligibile – pentru ca un operator care integrează mai multe activități eligibile (un PGL care dezvoltă și servicii de ghid turistic și alte activități pentru turiști în gospodărie) să nu fie victima suprapunerii unor taxări și controale multiple.

(vi) **recunoașterea și sprijinirea nevoilor comunităților traversate de traseele pedestre** de interes național, prin crearea unui cadru care să faciliteze dezvoltarea serviciilor locale de gastronomie, cazare și a altor activități economice de mici dimensiuni.

(vii) **Să identifice poziționarea legală optimă a acestor reglementări în cadrul existent –** norme la legile PGL, Viața la țară; sinergie cu "Strategia (pilot) de Proprietate Intelectuală pentru Protecția și Promovarea Cunoștințelor și Expresiilor Culturale Tradiționale și Sprijinirea Sustenabilității Culturale în Țara Beiușului.

(viii) În plus pentru început, propunem **Măsuri dedicate peștelui, inclusiv în Delta Dunării** - un traseu simplificat de achiziție a peștelui direct de la pescarul autorizat și un sistem de descărcare pentru captura proprie.

Totodată, ne exprimăm disponibilitatea

- de a contribui la realizarea unui **proiect integrat de norme aplicabile** pentru toate activitățile și operatori eligibili definiți de Grupul de lucru.
- de a clarifica în continuare diverse aspecte pentru a construi o viziune unitară cu consecințe benefice pentru întregul sector și pe ansamblu economia românească.
- de a coaliza comunitatea de experți în aspectele dezvoltării rurale dincolo de agricultură pentru a contribui la succesul acestui demers sub coordonarea MADR.

Având în vedere complexitatea subiectului și necesitatea unei abordări unitare, **solicităm explicit o întâlnire de lucru** cu reprezentanții Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în vederea **constituirii Grupului de lucru interinstituțional propus mai sus.** În cadrul acestei întâlniri, dorim să stabilim componența grupului (cu participarea MMAP, MEDAT, MF-ANAF, ANSVSA și ANZM, alături de

[5] Acestea au fost deja dezvoltate ca proiecte pilot de asociațiile pe care le reprezentăm aici, inclusiv:

- (i) Rețeaua națională de destinații de ecoturism, în parteneriat cu peste șapte asociații locale - Țara Dornelor, Delta Dunării, Zărnești–Piatra Craiului, Colinele Transilvaniei, Țara Hațegului–Retezat, Eco Maramureș, Ținutul Zimbrului, Băile Tușnad și Împrejurimile, Pădurea Craiului, Mărginimea Sibiului și Vama Buzăului (Asociația de Ecoturism din România)
- (ii) Autentificarea *păstrătorilor de patrimoniu* – programul pilot de gastronomie locală autentică, inițiat de Platforma România Tradițiilor Creative
- (iii) Trasee naționale (Via Transilvanica).
- (iv) Modelul de economie socială rurală (Asociația WeWilder, întreprindere socială fondată de WWF România în Armeniș (Banatul montan), este un hub de ecoturism și o rețea locală de mici fermieri, prezentat la Parlamentul European ca model-far pentru România al turismului regenerativ prin vitalizarea peisajului cultural și naturii sălbatice.)
- (v) Strategia pilot din Țara Beiușului implementată de UAT-urile implicate în proiectul pilot și Asociația Custozii de Cunoștințe și Expresii Culturale Tradiționale din Țara Beiușului, cu sprijinul Asociației WhyWeCraft®pentru valorizarea economică a produselor și serviciilor bazate pe cunoștințe tradiționale prin mărci colective și indicații geografice pentru produse meșteșugărești
- (vi) Platforma de diplomație culinară Fata care gătește cu flori – festivaluri culinare tradiționale și cercetare de teren și comunități multi-etnice multi-culturale în Romania și Balcani - din 2010
- (vii) Muzeul ASTRA, ca pol internațional de expertiză, susține dezvoltarea sustenabilă a satului românesc și prin certificarea meșterilor și integrarea lor legală pe piața restaurărilor. Stimulează turismul cultural prin produse noi și experiențe autentice, promovând meșteșugurile ca furnizoare de bunuri de utilitate casnică! Prin valorificarea arhitecturii vernaculare demonstrează sinergia peisajului natural-cultural și transformăm gospodăria tradițională într-o platformă economică viabilă. Muzeul ASTRA investește în programe menite să îmbunătățească viața culturală a comunității și să încurajeze oamenii să transforme tradiția într-o parte activă a vieții lor de zi cu zi!

organizațiile inițiatoare), mandatul, calendarul de lucru și prioritățile. Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru stabilirea datei în perioada imediat următoare și a formatului întâlnirii.

Persoană de contact pentru organizarea întâlnirii: Teodor Frolu, Vice-președinte Asociația Ivan Patzaichin – Mila 23, tel: 0744-624.229, office@rowmania.ro.

*Platforma România Tradițiilor Creative este o comunitate de experți, creatori și antreprenori dedicați aducerii în contemporan a moștenirii culturale și naturale din România, ca resursă strategică pentru dezvoltarea comunitară și economică: Ivona Potzaichin - Rusu, președinte Asociația Ivan Patzaichin Mila 23; Ștefania Dumitru, specialist în siguranța alimentului; Teodor Frolu, fondator al platformei România Tradițiilor Creative, antreprenor industrii creative; Daniela Graură, expert patrimoniu gastronomic, antreprenor în gastronomie; Ioana Matei, PGL La Grisha Ghindărești; Monica Boța Moisin, avocat specializat în Dreptul Proprietății Intelectuale, drepturi de custodie colectivă și protecția juridică a patrimoniului biocultural; Claudia-Romana Rista, lider de opinie (KOL) în gastronomia multiculturală – Platforma de diplomație culinară Fata care gătește cu flori; Ciprian Ștefan, director CNM ASTRA și Mirela Crețu, muzeograf, CNM ASTRA; Florica Zaharia, doctor în arte vizuale, Conservator Emerit al Muzeului Metropolitan de Artă din New York, fondatoarea Muzeului Textilelor din Băița; Otilia Frolu, expert în dezvoltare locală, strategie și finanțare; Din Platformă fac parte și peste 20 Puncte Gastronomice Locale desemnate *Păstrători de tradiții locale* între 2025-2026.

Semnatari:

- Ivona Potzaichin - Rusu, președinte Asociația Ivan Patzaichin Mila 23;
- Teodor Frolu, fondator al platformei România Tradițiilor Creative, co-fondator AIP-Mila 23;
- Ciprian Ștefan, director CNM ASTRA
- Alin Urșeriu, Co-fondator și Președinte Asociația Tășuleasa Social
- Andrei Blumer, Președinte Asociația de Ecoturism din România
- Márton Balogh - director Fundația Civitas pentru Societatea Civilă – Filiala Cluj-Napoca și administratorul platformei Nod Verde
- Ștefania Dumitru, specialist în siguranța alimentului; autor Ghid PGL
- Daniela Graură, expert patrimoniu gastronomic, antreprenor în gastronomie;
- Ioana Matei, PGL La Grisha Ghindărești;
- Monica Boța Moisin, avocat specializat în Dreptul Proprietății Intelectuale, drepturi de custodie colectivă și protecția juridică a patrimoniului biocultural; Asociația WhyWeCraft®
- Claudia-Romana Rista, lider de opinie (KOL) în gastronomia multiculturală – Platforma de diplomație culinară Fata care gătește cu flori;
- Mirela Crețu, muzeograf, CNM ASTRA;
- Oana Udrea, PGL Meşendorf 65
- Florica Zaharia, doctor în arte vizuale, Conservator Emerit al Muzeului Metropolitan de Artă din New York, fondatoarea Muzeului Textilelor din Băița;
- Otilia Frolu, expert în dezvoltare locală, strategie și finanțare;
- Oana Mondoc, WWF, We Wilder, Gugulandia.coop
- Alina Floroi, We Wilder, Gugulandia.coop
- Punctele Gastronomice Locale - păstrători de tradiții locale: PGL Cobor - Șura-n Bucate, PGL Hai la Saivan, PGL Lipovenesc, PGL Casa VLC, PGL Cămara Chivuței, PGL La Lucica, PGL Acasa La Maya, PGL Casa Filip din Sarichioi, PGL Căprițele lui Robert, PGL La Nuța și Ionică, PGL Grădina cu de toate SRL, PGL Sanda lu' Marișica, PGL Maria Bidian, PGL La Elena Din Deal, PGL Verde de Nadășu Casa Ciup, PGL Casa Boemă, PGL Nopcsa's Grill Santamaria, PGL LuciAna
- PGL-uri din Delta Dunării: PGL La Bibanu, PFA Trofimov Petre, PFA Trofimov Valeriu, PGL Casa Vali, Casa Munteanu, PGL Casa Vanesa, PGL Casa Varvara, PGL La Buni Violeta, PGL Eliniko, PGL Casa Chiselev, Somova Experiences, PGL Casa Radaschin, PGL La Mirela în ogradă, PGL La Hanul Gabrielei, PGL Dichis'n'Blues Gastro, Suvenir de Dobrogea